

УДК 81'373.612.2

DOI: <https://doi.org/10.18524/2414-0627.2025.32.337337>

Т. П. Вільчинська,
д-р філол. наук, проф.,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка,
професор, завідувач кафедри української мови та славістики
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4881-6132>;

Г. В. Бачинська,
канд. філол. наук, доц.,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка,
доцент кафедри української мови та славістики,
декан факультету філології і журналістики
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6901-613X>

ОНІМИ ЯК ОБРАЗОТВОРЧИЙ КОМПОНЕНТ У ПУБЛІЦИСТИЦІ УЛАСА САМЧУКА (до 120-річчя від дня народження Уласа Самчука)

Стаття присвячена аналізу онімів у публіцистиці Уласа Самчука. Виконана на матеріалі книги спогадів «На білому коні», виданої в серії «Броньбійна публіцистика». З огляду на те, що ім'я У. Самчука тривалий час замовчувалося, а його твори залишалися малодослідженими, насамперед у мовознавчому аспекті, запропонована тема є актуальною і своєчасною. Характеристика онімікону в публіцистиці У. Самчука, з одного боку, сприятиме вивченню особливостей літературної ономастики загалом, а з іншого — поглибить розуміння процесів образотворення у творах письменника. Метою наукової розвідки було з'ясувати специфіку онімів як яскравого мовно-виражального засобу в публіцистичній спадщині У. Самчука. Отже, об'єктом аналізу стали оніми як компонент ономастичного простору, а предметом — специфіка їх лінгвалізації у публіцистичному тексті. У статті віддаємо перевагу функційно-стилістичному підходу до вивчення засобів художньої ономастики. Загалом під час дослідження було розглянуто різні види онімів, органічно вплетені автором у канву його текстів, як-от: то-поніми, хорононіми, ергоніми, ідеоніми та ін. Спираючись на праці Д. Бучка, В. Калін-кіна, О. та Ю. Карпенків, М. Торчинського та ін., було систематизовано власні назви

в аналізованому тексті та встановлено їхнє функціональне навантаження. Виявлено основні функції онімів у публіцистичній творчості У. Самчука, серед яких насамперед номінативна, інформативна та ідеологічна, а також оцінна, естетична, експресивна, що дає змогу вважати власні назви важливим стилетвірним компонентом у публіцистиці письменника. З'ясовано, що оніми становлять не лише вагомий відсоток лексичних одиниць у творі, а й демонструють інтелектуальний потенціал письменника, його загальну ерудицію, рівень освіченості. Усе це дає підстави стверджувати, що оніми є релевантною ознакою ідіостилю письменника в автобіографічній публіцистиці, яскравим образотворчим компонентом у його текстах. Перспективи подібних наукових розвідок вбачаємо в подальшому студюванні онімів в інших творах У. Самчука, причому не тільки в аспекті літературної ономастики, а й когнітивної з урахуванням процесів концептуалізації та категоризації.

Ключові слова: ономастичний простір, оніми, власні назви, функції онімів, публіцистичний текст, У. Самчук.

T. P. Vilchynska,

ScD, Professor,

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

Professor, Head of the Department of Ukrainian Language and Slavic Studies;

H. V. Bachynska,

Candidate of philological sciences, associate professor

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

Associate Professor of the Department of Ukrainian Language and Slavic Studies,

Dean of the Faculty of Philology and Journalism

ONYMS AS A FORMATIVE COMPONENT IN THE PUBLICISM OF ULAS SAMCHUK

(Dedicated to the 120th Anniversary of the Birth of Ulas Samchuk)

This article is devoted to analyzing the use of onyms in the publicism of Ulas Samchuk. The study is based on his memoir *On a White Horse*, published in the *Bronebiina Publitsystyka* series. Given that U. Samchuk's name was long silenced and his works remain relatively underexplored—particularly from a linguistic perspective—the chosen topic is both relevant and timely. Examining the onymicon in Samchuk's works not only contributes to a broader understanding of literary onomastics but also deepens our insight into the processes of image formation in his writing. The aim of this study is to identify the specific role of onyms as vivid linguistic and expressive tools in Samchuk's publicistic legacy. Accordingly, the object of analysis is onyms as components of the onomastic space, while the subject is the particularities of their linguistic function within the publicistic text. A functional-stylistic approach was chosen to analyze the means of artistic onomastics. Various types of onyms—such as toponyms, choronyms, ergonyms, ideonyms, and others—are considered,

all skillfully integrated into the narrative fabric of Samchuk's writing. Drawing on the works of D. Buchko, V. Kalinkin, O. and Yu. Karpenko, M. Torchynsky, and others, the proper names used in the text are systematized and their functional roles defined. The study identifies several key functions of onyms in Samchuk's writing, including nominative, informative, and ideological roles, along with evaluative, aesthetic, and expressive functions. These findings confirm that proper names serve as a significant stylistic element in his publicistic style. It is established that onyms not only constitute a substantial portion of the lexical inventory of the work but also reflect the writer's intellectual capacity, broad erudition, and educational background. These observations allow us to assert that onyms are a distinctive feature of Samchuk's idiosyncrasy in autobiographical publicism, functioning as a vivid and figurative component in his texts. Future research may explore the use of onyms in his other works, expanding the study beyond literary onomastics to include cognitive aspects such as conceptualization and categorization.

Key words: onomastic space, onyms, proper names, functions of onyms, publicistic text, Ulas Samchuk.

Постановка наукової проблеми та її актуальність. Сучасне мовознавство характеризується посиленням інтересом до вивчення літературної ономастики. Зазначимо, що ономастичність як ознака ідіостилю визначається ступенем навантаженості власних назв в авторському тексті і стає релевантною ознакою письменницької манери письма, оскільки саме оніми здатні поєднувати в собі і відбивати різні площини реальної та ірреальної дійсності (просторову, часову, суспільну та ін.).

Актуальність дослідження визначається важливістю розгляду онімічних одиниць як репрезентантів творчого задуму письменника завдяки своїм виражальним можливостям, багатству функцій, несподіваним авторським експериментам. Крім цього, на актуальність запропонованої теми значною мірою впливає і те, що ім'я У. Самчука тривалий час замовчувалося, а його твори були обділені дослідницькою увагою.

Аналіз досліджень проблеми. В останні десятиліття сучасна українська ономастика поповнилася значною кількістю праць, присвячених питанням термінології літературної ономастики, лінгвальним та екстралінгвальним чинникам впливу на процеси творення і функціонування онімів у художньому тексті (Л. Белей, Г. Бачинська, В. Калінкін, Ю. Карпенко, Г. Лукаш, В. Лучик, Є. Отін, М. Торчинський та ін.). Однак до цього часу бракує ґрунтовних досліджень, присвячених аналізу онімікону в публіцистичних текстах У. Самчука, які і сьогодні мають значний вплив на формування літературного процесу в Україні. Лише в останні десятиліття з'явилися праці, присвячені його творчості, але виконані частіше в літературознавчому аспекті (Р. Гром'як, С. Гупало, Я. Поліщук, І. Руснак, О. Тарновський, М. Ткачук, В. Шевчук), рідше — мовознавчому (Г. Аркушин, Н. Бабиш, Т. Вільчинська, А. Ковтун, С. Панцьо та ін.). Зауважимо, що коли автор художнього тексту у власній ономастичності більшою мірою вільний у своєму виборі, то публіцист керується насамперед прагненням вплинути на читача, долучити його до свого життєвого досвіду. У цьому виді творчості

на перший план виходить осягнення суспільного, морального, загальнолюдського значення фактів і явищ із життя самого автора. Тому погоджуємося з В. Калінкіним, що оніми в публіцистичному тексті виконують насамперед інформативну, ідеологічну функції, а вже потім оцінну, естетичну, експресивну, на відміну від художнього тексту, де вони покликані забезпечити насамперед «образність художнього мовлення» [1, с. 324].

Отже, **метою** статті є з'ясувати специфіку онімів як яскравого мовно-виражального засобу в публіцистичній спадщині У. Самчука.

Об'єктом дослідження стали оніми як компонент ономастичного простору, **предметом** — специфіка їх лінгвалізації у публіцистичному тексті.

Методологічна база ономастичного дослідження ґрунтується на сучасних уявленнях про власну назву як об'єкт комплексного ономастичного аналізу. На нашу думку, один із плідних варіантів зі створення методологічної бази в ономастиці запропоновано очільником Хмельницької ономастичної школи М. Торчинським, який охоплює п'ять блоків: денотатно-характеристичний, етимолого-словотвірний, функціональний, стилістичний, екстралінгвальний [6]. У статті віддаємо перевагу функційно-стилістичному підходу до вивчення засобів художньої ономастики.

Матеріалом послужили уривки з книги спогадів Уласа Самчука «На білому коні», виданої в серії «Броньбійна публіцистика» з метою, аби «розумний читач не мав жодного шансу розминутися зі своїми розумними попередниками» (Л. Івшина), — книги про те, наскільки важко було українському інтелегентові в еміграції. Перебуваючи за кордоном, У. Самчук прагнув зберегти свою людську і національну гідність, умів передати настрої земляків та непереборну тягу до рідної землі, намагався показати дійсність у її загальних вимірах крізь призму власного досвіду. Відтак події і персонажі тут не вигадані. Це автобіографічний твір, що охоплює період Другої світової війни і довоєнний. І хоча із часу її написання (1956 р.) минуло більше ніж пів століття, там можна знайти багато гіркої правди і про нас сьогоднішніх.

Аналіз онімікону в публіцистиці У. Самчука, з одного боку, сприятиме вивченню особливостей літературної ономастики загалом, а з іншого — поглибить розуміння процесів образотворення у творах письменника.

Виклад основного матеріалу. Відомо, що організуюча роль онімного простору в структурі тексту зумовлюється його системною організацією. Найважливішими одиницями такої системи в досліджуваному тексті є антропоніми, топоніми, хорононіми, ергоніми, ідеоніми, рідше — інші власні назви. Чільне місце в публіцистичних творах зазвичай займають найменування людей (антропоніми). Подібні назви широко представлені і в Самчукових текстах, а тому, на наш погляд, потребують окремого ґрунтовного дослідження, через що не стали об'єктом наукових зацікавлень у запропонованій студії.

Проведений аналіз засвідчив високу частотність вживання в аналізованому творі інших онімів, серед яких численну групу становлять топоніми («власні назви природних або створених людиною об'єктів на Землі» [5, с. 173]). Зазначимо, що

локалізація зображуваних подій у просторі є одним із засобів відтворення позиції письменника. Причому, якщо емоції викликає не сама власна назва, а її носій, тобто географічний об'єкт, то експресивність назви пов'язана з топонімним значенням.

Для систематизації топонімів скористаємося методикою О. Карпенко, застосованою нею для аналізу онімів у когнітивному аспекті [2, с. 37-56]. Так, дослідження їх як репрезентантів відповідного фрейму дозволяє розглядати ці власні назви у межах топонімічних кіл, з яких активними в аналізованому тексті є два — назви рідної країни, великої Батьківщини (етнічне коло) і закордонна топонімія. Важливо, що при такому структуруванні в одне коло можуть потрапити різні види топонімів.

Проживаючи тривалий час за межами рідного краю, У. Самчук, попри те, постійно згадує Україну, чим пояснюємо вживання як відповідних хоронімів («власні назви будь-яких територій, материків, країн тощо» [5, с. 188]) (*Україна, Поділля*), так і численних астіонімів («різновид ойконімів; власна назва міста» [5, с. 8]), серед яких і знані більшістю українців найменування населених пунктів (*Київ, Львів*), і менш відомі (*Хуст, Літин*). Пор.: *У загальному атмосфера ще старої, ще передвоєнної, пророко-апостольської України — України віруючих та сповідуючих, України передвоєнного, лірично-літературного Києва і такого ж Львова* [4, с. 8] та *От хоч би з особливою теплою хочеться згадати чудового Івана Паламарчука, родом із Літина на Поділлі* [4, с. 15].

Серед онімів рідної країни привертають увагу також назви гір (ороніми): *Говерла, Кривань, Піп Іван, Карпати*, річок (гідроніми): *Дніпро*, згадка про які дає авторіві підстави «*вважати себе причетним до культури континенту, до якого мав щастя душею і тілом належати*» [4, с. 12]. Досить часто вказані оніми набувають у тексті особливого символічного значення. Пор.: *Мені снився Київ, Дніпро, яких і ніколи не бачив* [4, с. 16] та *І відчинити двері до мого Києва, мого Дніпра, до землі моїх предків* [4, с. 16].

У силу обставин, що склалися, письменник змушений був проживати за межами України, багато переїжджати, мандрувати світом, безперечно, це значною мірою визначило топонімікон в аналізованому тексті. Адже відомо, що свідомість людини не може зафіксувати усі ономастичні простори, а лише ті, які існують в її ментальному лексиконі. Закордонна топоніміка в публіцистиці У. Самчука охоплює хороніми: *Європа, Скандинавія, Чехо-Словаччина, Австро-Угорщина, Річ Посполита (Польща), Швейцарія, Англія, Німеччина* та ін.; назви добре відомих міст: *Прага, Відень, Рим, Берлін, Варшава. Париж, Дрезден, Флоренція, Венеція, Краків, Бресляв* та менш знаних: *Бойтен, Жевниці, Королівська Гута, Холм*; островів (інсулоніми): *Британський острів*; а також гідроніми: *Влтава*; ороніми: *Альпи*; назви мостів (понтоніми як різновид дромонімів): *Карловий і Палацький мости*; шляхів сполучення (дромоніми): *Прага — Берлін, Краків — Бресляв* та ін. Зауважимо, що використовує автор подібні оніми як у прямому, так і переносному (символічному) значеннях. Напр.: *...ми були, як сказано, на задвірках життя, дарма що це було у самому центрі Європи* [4, с. 12]; *Але Чехо-Словацька республіка, у якій ми перебували, ... дістала ще у*

спадщину стиль, культуру, настрій і моральний стрижень покійної Австро-Угорщини з її добрими, міцно-міщанськими і твердо-селянськими чеснотами... [4, с. 9]; Я проходив побережжями Влтави від Карлового до Палацького мосту, бачив щодня ті самі краєвиди і старанно обдумував ті самі питання [4, с. 16] або Я сиджу у переділлі вагону другої класи Прага — Берлін, яким не раз було їздив у цьому напрямку, але ця моя поїздка здається мені судьбоносною [4, с. 17].

Автор наголошує на тісних зв'язках між власними назвами та історією народу, як-от у контексті: *Кілька років пізніше людей було вигнано з помешкань, з їх міст, з їх країни дослівно без нічого, у мороз, у безвість, у невідомість... і саме місто Бойтен стало Битомом* [4, с. 20].

Окрему групу в межах топонімів становлять урбаноніми в широкому розумінні («власні назви будь-яких внутріміських об'єктів: вулиць, площ, парків, скверів, окремих будинків, стадіонів, кладовищ та ін.» [5, с. 184]). Специфіку використання таких онімів визначають обставини, пов'язані з умовами проживання, переміщенням самого письменника. Тому представлені урбаноніми переважно закордонними найменуваннями, серед яких назви вулиць і площ: *Камшерштрассе, гартенштрассе, Райхспляц*, вулиця *Кляйста*; мікрорайонів: *Панкрат* і *Старе місто*; вокзалів: *Поцдамер-бангоф*; храмів (еклезіоніми): *Готичний храм св. Віта на Градчанах* та ін. Використання урбанонімів надає переконливості зображуваному: *Побував на задимленій, типово індустріальній вулиці Камшерштрассе...* [4, с. 20].

Загалом в аналізованому тексті спостерігаємо надзвичайно високу «концентрацію топонімів», що, на думку Ю. Карпенка, «додає сюжетові динамізму, прискорює розвиток дії» та засвідчує реалізацію локалізаційної функції онімів — забезпечення за допомогою топонімів можливості орієнтуватися в просторі [3, с. 145]. Нерідко подібну функцію ще називають локально-темпоральною, що передбачає також орієнтування в часі. Її реалізацію в тексті демонструють різнокомпонентні синтагми на зразок: *Україна передвоєнна, покійна Австро-Угорщина* або такі, як *славетна Річ Посполита (Польща) з її конституцією «Третього мая», епохальна подорож фон Ріббентропа до Москви 28 серпня 1939 року* та ін. Зазвичай тут експлікується та імплікується зв'язок топонімів із часовою перспективою. Подібне підтверджують контексти з назвами одного й того ж міста в різний час, як-от *Королівська Гута* і *Кенінґс-ґуте*, *Бресляв* і *Вроцлав*. У таких випадках, за словами О. Карпенка, «топоніми номінують географічні об'єкти, але ці назви прив'язані до певного часу, а хрононіми називають темпоральні відрізки, прив'язані до певних територій» [2, с. 106], напр.: *Королівська Гута знову Кенінґс-ґуте, величезні зміни, безліч роботи, багато чужих робітників, полонені французи* [4, с. 22].

Повною мірою реалізацію локально-темпоральної функції у публіцистиці У. Самчука забезпечують хрононіми, зокрема геортоніми («власні назви будь-якого свята, пам'ятної дати, торжества, фестивалю» [5, с. 69]), напр.: *...і багато імпрез, особливо патріотичних, як свято державності, як Крути, Базар, свято Шевченка, Листопада...* [4, с. 15]. Символічне значення вжитих онімів розкривається у

подальшому контексті: ...а взагалі всі разом це — безконечне, багатолітнє, щоденне і щогодинне чекання людей з розбитого корабля на безлюдному острові, які напружено вичікували, невідомо звідки, рятунку [4, с. 15]. Здебільшого автор віддає перевагу назвам подій, що відбувалися в минулому.

Функціонально вагомим компонентом Самчукового ономастикону є ергоніми («власні назви певних об'єднань людей: організації, партії, установи, закладу та под., зокрема магазину, перукарні, ресторану та ін.» [5, с. 85]). Зазначимо, що для публіцистики, на відміну від художнього тексту, не характерні вигадані ергоніми, зазвичай це назви реальних об'єднань, установ, закладів. Науковці продовжують дискутувати щодо того, як розуміти сам термін «ергонім». Найрозгорнутішу класифікацію ергонімів, на наш погляд, запропонував М. Торчинський [6, с. 533].

Досліджуваний матеріал дав змогу систематизувати ергоніми в тексті У. Самчука так: назви навчальних закладів: *Празький університет, Празька висока технічна школа, Масариковий університет*; бібліотек: *бібліотека Слов'янського відділу Масариківського університету, російська бібліотека «Земгор», Центральна міська й Університетсько-Слов'янська бібліотека*; громадських і політичних організацій: *Центральний союз українського студентства, ОУН*; ресторанів, кафе, кав'ярень, готелів, пансіонатів: *кафе «Ам-Цо», «Кляйнес кафе», кав'ярня «Гінденбург», пансіонат «Барбаросса»*; кінотеатрів, музеїв: *кіно «Аполло» і «Ліхтшпіле», Люер*; підприємств (зокрема, де працював автор твору): *фірма «Фібік-Грінфельд»*. Про всі ці назви можна зробити висновок, що вони є реальними найменуваннями об'єктів, з якими письменник стикався особисто, напр.: *Ми багато ходили, їздили, говорили... Кав'яренька на розі Ґартенштрассе, кав'ярня «Гінденбург», міський парк, кіно «Аполло», кіно «Ліхтшпіле»* [4, с. 21].

Помітну групу в Самчуковому тексті становлять ідеоніми як різновид хремотонімів («власні назви на позначення об'єктів культури, науки, мистецтва, взагалі духовності» [5, с. 94]). Наявність помітної кількості ідеонімів у книжці зумовлена насамперед тим, що автор описує «творче середовище», в якому перебуває, характеризує політичні події, що відбувалися в той час. Ідеоніми, у свою чергу, включають артионіми, зокрема бібліоніми («назви будь-яких творів» [5, с. 56]): *«3 журбою радість обнялась»* (Олександр Олесь), *«Казка старого млина»* (Спиридон Черкасенко), *«Майн Кампф»* (Адольф Гітлер); гемероніми («власні назви газет» [5, с. 67]): *«Український вісник»*; документоніми («власні назви важливих документів» [5, с. 81]): конституція *«Третього мая»*, план *«Барбаросса»*. У. Самчук не просто вводить подібні назви, аби засвідчити свою поінформованість, а більше для того, щоб висловити свою оцінку: *І єдине, що багатьох з нас рятувало, — це книги, переважно чужомовні... такі, як Ганс Ґрімм, автор «Народ без простору», Роберт Ґрейвс, «Я, Клавдій» якого переломив моє упередження до історичної тематики* [4, с. 11].

Зазначимо, що дискусійним залишається питання щодо розмежування ергонімів та ідеонімів, які дехто з науковців розглядає разом у межах хремотонімів (Е. Жетельська-Фелешко, О. Цеслікова). У творі У. Самчука також спостерігаємо один і

той же онім, вжитий у різних значеннях. Пор.: *Десь після другої години... відправили мене до пансіону «Барбаросса» на вулиці Кляйста* [4, с. 17] та *І тоді я не міг знати, що під цим гаслом «Барбаросса» проводилося все те, що пізніше стало повною катастрофою для цього міста* [4, с. 17].

Аналіз онімів у публіцистиці У. Самчука не був би вичерпним без теонімів («власні назви Бога...» [5, с. 70]). Як людина віруюча, автор вживає такі теоніми, як *Бог, Господь, Творець*, об'єктивуючи через них свої уявлення про Бога-Творця — найвищу силу, наділену надприродними здібностями: *Господь знає, що нас може тепер чекати* [4, с. 20].

Щодо інших онімів, то вони представлені поодинокими прикладами, хоча це і не применшує їхньої ролі в тексті, як-от зоонімами, а саме гіпонімами («клички коней» [5, с. 73]), що забезпечують іронічний ефект: *...тут жив мій пращедавець Павельчик, що його кіньми, Пітером і Бертою, я викликав фурор як екзотичний кучер у фірми «Фібік-грінфельд»* [4, с. 20].

Реалізацію образного потенціалу онімів (експресивна функція) засвідчують численні тропеїчні одиниці з ними, наприклад: перифрастичні вирази («*дзядко з Бельверу*»), метафори (*двері до Києва*), епітети (*покійна Австро-Угорщина*) та ін.

Висновки та перспективи дослідження. Проведене дослідження показало, що в публіцистичному творі «На білому коні» У. Самчука оніми характеризуються не тільки високою частотністю вживання, а й, що головне, допомагають читачеві змодельовати образ автора тексту, глибше зрозуміти зображені ним події, усвідомити важливість його життєвого досвіду. Встановлено, що переважають у Самчукових спогадах топоніми, ергоніми, идеоніми, які виконують насамперед номінативну, інформативну, ідеологічну функції, а вживаючись нерідко в символічному значенні, виражають також авторські оцінки й почування. Усе це дає підстави стверджувати, що оніми є релевантною ознакою ідіостилу письменника в автобіографічній публіцистиці, яскравим образотворчим компонентом у його текстах.

Перспективи подібних наукових розвідок вбачаємо в подальшому студіюванні онімів в інших творах У. Самчука, причому не тільки в аспекті літературної ономастики, а й когнітивної з урахуванням процесів концептуалізації та категоризації. Вважаємо, що вивчення авторських оніміконів необхідно поширювати також на творчість інших письменників, передусім тих, які протягом тривалого часу замовчувалися, але багато зробили для розвитку української культури.

Література

1. *Калінкін В. М.* Теоретичні основи поетичної ономастики : дис. ... д-ра філол. наук. Донецьк, 2000. 464 с.
2. *Карпенко О. Ю.* Когнітивна ономастика : навч. посіб. Одеса: Фенікс, 2010. 158 с.
3. *Карпенко Ю. О.* Літературна ономастика Ліни Костенко : монографія. Одеса: Астропринт, 2004. 2016 с.

5. Самчук У. На білому коні. На коні вороному / за заг. ред. Л. Івшиної. Київ : Вид-во ПрАТ «Українська прес-група», 2013. Вид 2. 72 с.
6. Словник української ономастичної термінології / укл. Д. Г. Бучко, Н. В. Ткачова. Харків : Ранок-НТ, 2012. 256 с.
7. Торчинський М. М. Структура онімічного простору української мови : монографія. Хмельницький : Авіст, 2008. 546 с.

References

1. Kalinkin, V. M. (2009) *Teoretychni osnovy poetychnoi onomastyky*. [Theoretical foundations of poetic onomastics: dissertation]. dys. ... d-ra filol. nauk. Donetsk. [in Ukrainisan].
2. Karpenko, O. Yu. (2010) *Kohnityvna onomastyka: navchalnyi posibnyk* [Kohnitive onomastics: a starting point]. Odesa: Feniks. [in Ukrainisan].
3. Karpenko, Yu. O. (2016) *Literaturna onomastyka Liny Kostenko* [Literary onomastics of Lina Kostenko]: monohrafiia. Odesa: Astropynt. [in Ukrainisan].
4. Samchuk, U. *Na bilomu koni. Na koni voronomu / za zah. red. L. Ivshynoi*. Kyiv: Vyd-vo PrAT «Ukrainska pres-hrupa», 2013. Vyd 2. 72 s. [in Ukrainian].
5. Slovnyk ukrainskoi onomastychnoi terminolohii [Dictionary of Ukrainian onomastic terminology] / ukl. D. H. Buchko, N. V. Tkachova. Kharkiv: Ranok-NT, 2012. 256 s. [in Ukrainian].
6. Torchynskyi, M. M. *Struktura onimichnoho prostoru ukrainskoi movy* [The structure of the onymic space of the Ukrainian language]: monohrafiia. Khmelnytskyi: Avist, 2008. 546 s. [in Ukrainian].